

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 8150/2023
27.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., Општина Александровац, чији је пуномоћник Ђорђе Шекуларец, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3754/22 од 26.10.2022. године, у седници одржаној 27.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3754/22 од 26.10.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П бр. 494/21 од 24.03.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужена обавезе да му на име накнаде штете исплати 17.967.074,00 динара са законском затезном каматом од 19.05.2020. године до исплате. Ставом другим изреке, тужилац је обавезан да туженој накнади трошкове парничног поступка до 115.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3754/22 од 26.10.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужена је поднела одговор на ревизију, захтевајући накнаду за трошкове њеног састава.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 18/20 и 10/23 – други закон), па је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је власник пољопривредног домаћинства у селу ..., Општина Александровац. Дана 19.05.2020. године на подручју Општине Александровац пао је град, као и у селу Том приликом тужилац је претрпео штету јер су му страдали усеви и то: засади малина на 85 ари, две парцеле купина од укупно 60 ари и јагода на око 40-45 ари. Утврђено је да је наведеног дана на подручју Радарског центра Крушевац деловала је противградна заштита и испалено је 615 ракета, са пет станица у Александровцу су са девет места испалене ракете, као и да је тог дана испален рекордан број ракета. Тужилац није имао постављену противградну мрежу изнад својих засада воћа и није осигуравао усеве, јер није подносио захтев за субвенцију. На основу налаза и мишљења судског вештака пољопривредне струке утврђено је да укупна штета (стварна штета и измакла корист) на тужиочевим засадима воћа према ценама у време израде налаза и мишљења износи 17.967.074,00 динара.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом одредаба чланова 154, 172. и 192. Закона о облигационим односима (ЗОО), те члана 11. Закона о ванредним ситуацијама („Службени гласник РС“, бр. 111/2009, 92/2011, 93/2012) и члана 11. Закона одбрани од града („Службени гласник РС“, бр. 54/2015), одбили тужбени захтев. Закључили су да је Радарски центар Крушевац, односно тужена предузела све како би се штета избегла, будући да је испален рекордан број ракета, те да насупрот томе тужилац није предузео све мере и радње како би смањио штету која прети његовим засадима, будући да је могао да тражи субвенцију за постављање мреже, што није учинио, а није ни осигурао своје усеве, због чега нису испуњени услови прописани одредбом члана 154. ЗОО. Додатна аргументација другостепеног суда је да је штета настала утицајем елементарне непогоде, као више силе, коју није могло да спречи деловање стрелаца испаливањем противградних ракета, те стога тужена није одговорна за накнаду штете (у овом случају) у смислу одредбе члана 172. ЗОО и одредбе члана 11. Закона о ванредним ситуацијама, при чињеници да је РХМЗ у потпуности спровео све мере и активности прописане одредбом члана 11. Закона о одбрани од града у погледу организовања, управљања, руковођења и спровођења одбране од града на територији Републике Србије, па и на територији која је у надлежности Радарског центра Крушевац. Другостепени суд је оценио и да је за сезону 2020. године, успостављен и обезбеђен рад мреже радарских центара, као и телекомуникационе мреже и у оквиру тога и рад Радарског центра Крушевац, као и рад мрежа лансирних станица на територији коју покрива обука стрелаца на лансирним станицама, а извршена је и благовремена набавка средстава засејавање градоносних облака хемијским реагенсом, све према усвојеној методологији, по правилима струке и у потпуности у складу са инструкцијом о раду мрежа лансирних станица.

Изложено правно становиште прихвата и Врховни суд као правилно, налазећи да је засновано на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 154. Закона о облигационим односима (ЗОО), прописано је да ко другоме проузрокује штету, дужан је накнадити је, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице (став 1), док је одредбом члана 172. став 1 истог закона прописано да правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих овлашћења. Одредбом члана 192. истог закона, прописано је да штетник који је допринео да штета настане или да буде већа него што би иначе била, има право само на сразмерно смањену накнаду.

Сагласно наведеном, незаконит рад службеног лица или органа правног лица карактерише поступање супротно закону, другом пропису или општем акту, као и пропуштање да се закон, други пропис или општи акт примени, док се под неправилним радом подразумева чињење или нечињење противно уобичајеном или прописаном начину обављања делатности, чиме се повређује право или интерес трећег лица.

Имајући у виду утврђено чињенично стање, неосновани су наводи ревизије о погрешној примени материјалног права. Наиме, у конкретном случају тужена је предузела све што је могла како би се штета избегла, будући да је за сезону 2020. године успостављен и обезбеђен рад мреже радарских центара, као и телекомуникационе мреже и у оквиру тога и рад Радарског центра Крушевац, као и рад мрежа лансирних станица на територији коју покрива обука стрелаца на лансирним станицама, а извршена је и благовремена набавка средстава засејавање градоносних облака хемијским реагенсом, све према усвојеној методологији, по правилима струке и у потпуности у складу са инструкцијом о раду мрежа лансирних станица, као и да је 19.05.2020. године испален рекордан број ракета, а да насупрот томе тужилац није предузео све мере и радње како би смањио штету која прети његовим засадима, будући да је могао да тражи субвенцију за постављање мреже, што није учинио, а није ни осигурао своје усеве. Имајући у виду наведено, по оцени Врховног суда правилан је закључак другостепеног суда да је штета настала утицајем елементарне непогоде, као више силе, коју није могло да спречи деловање стрелаца испаливањем противградних ракета, због чега не постоји одговорност тужене за накнаду штете.

Врховни суд је ценио и остале наводе ревизије, којима се не доводи у сумњу правилност побијане пресуде. Одлука о тужбеном захтеву је донета правилном применом материјалног права, за коју су дати доволни и јасни разлози, које у свему као правилне прихвата и овај суд. У ревизији се понављају наводи који су истицани у жалби против првостепене пресуде, а другостепени суд је у образложењу побијане пресуде оценио све жалбене наводе тужиоца који су били од значаја за правилну одлуку о изјављеној жалби. У преосталом делу ревизија оспорава правилност утврђеног чињеничног стања и ставља примедбе на оцену доказа, због чега се ревизија не може изјавити према члану 407. став 2. ЗПП.

Из наведених разлога, Врховни суд је на основу члана 414. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Врховни суд је одбио захтев тужене за накнаду трошкова за састав одговора на ревизију, с обзиром да они нису нужни за вођење ове парнице, у смислу члана 154. став 1. ЗПП, због чега је у смислу одредбе члана 165. став 1. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић